

Nieuwsbrief Juli 2022

Een druk jaar

Het is hoogzomer en we gaan weer naar de vakantieperiode toe. Tijd om weer eens een nieuwsbrief uit te brengen, want er is in de afgelopen tijd heel wat gebeurd. Toen de coronaepidemie (God dank!) voorbij was, werd alles wat was blijven liggen met grote voortvarendheid weer opgepakt. Dat gold niet alleen voor de kerkenraad, maar alle verenigingen, commissies en besturen waren - en zijn - druk in de weer. Ook in en na de zomervakantie staat er van alles op het programma, al blijven we wel waakzaam voor corona. Er is dus heel wat te melden, maar in deze nieuwsbrief kunnen we daarvan maar een paar dingen noemen. Het is maar goed dat het nu even een paar weken wat rustiger is, dan heeft iedereen tenminste tijd om deze nieuwsbrief te lezen. Veel leesplezier.

Startweekend 16, 17 & 18 september

Terugblik gemeenteavond

Op 17 mei hielden we een gemeenteavond waarop we terugbliken op de coronaperiode. Dat was een rommelige periode, waarin er veel veranderde en er veel geïmproviseerd moest worden. Zo moesten we begin 2020 helemaal terug naar online diensten, waarbij alleen Ds. Belder, enkele kerkenraadsleden, de organist en een technicus in de kerk of in De Terp aanwezig waren. Gelukkig kon er later wat meer en kon een beperkt aantal gemeenteleden bij toerbeurt de kerk bezoeken. Om toch alle gemeenteleden betrokken te houden bij de diensten werden er daarom met spoed beelduitzendingen geregeld, eerst met geleende hobbyapparatuur van gemeenteleden. Daarna werd het verouderde geluidssysteem vervangen door een professionele audio-video installatie. Doop- en Avondmaalsdiensten bleven echter een probleem en werden vaak uitgesteld. Het meeste is weer genormaliseerd, maar de Avondmaalsviering vindt nog steeds in de banken plaats, met brood en wijn in kleine plastic bekertjes. Op de gemeenteavond was dat één

van de aandachtspunten. Vanuit de gemeente kwamen vragen om toch weer terug te gaan naar een tafelviering, en dat is ook wat we als kerkenraad het liefste willen. We zijn bezig om daarvoor een manier te vinden, waarbij we rekening houden met gemeenteleden die graag nog 1½ meter onderlinge afstand willen bewaren, en die ook doorgang kan vinden als corona onverhoopt weer opleeft. We hopen dit voor de volgende Avondmaalsviering in september rond te hebben.

Een ander punt van aandacht tijdens de gemeenteavond waren de kinderen. Tijdens de coronaperiode werd - deels uit nood - het fenomeen 'kinderkerk' geboren. Dat was een bijeenkomst in De Terp, waarin met de kinderen gezongen en gebeden werd, een Bijbelverhaal verteld werd en er wat geknutseld kon worden. In de kinderkerk waren de coronamaatregelen minder streng dan in de gewone kerkdiensten, waardoor het mogelijk was om veel kinderen bij elkaar te laten komen. Los van de kinderkerk is enkele maanden terug het kindermoment in de diensten ingevoerd, waarbij de kinderen naar voren komen, de predikant even met hen praat en de kinderen een lied zingen. Het bleek in een behoefte te voorzien. Maar ook de 'oude' kindernevendienst is nog niet vergeten, en veel ouders vroegen of die weer ingevoerd kon worden. We kijken als kerkenraad, jeugdbestuur en leiding van de kinderkerk, kindernevendienst en kindermoment wat daarin verstandig en mogelijk is, en we hopen daar op korte termijn mededelingen over te kunnen doen.

Op de gemeenteavond hebben we ook gesproken over enkele onderwerpen die al eerder bij de kerkenraad aangekaart waren, maar die we door de coronaperikelen nog niet eerder konden behandelen. Het gaat om zaken betreffende de liturgie en om vrouwen in het ambt. Die dingen liggen gecompliceerd, omdat daar in de gemeente heel verschillend over gedacht wordt. Als kerkenraad zijn we hiermee bezig, maar we moeten die zeer zorgvuldig behandelen om geen schade aan te richten in de gemeente. Daar gaat tijd overheen.

Tenslotte keken we naar het kerkbezoek en naar het volgen van de diensten via de beeldverbinding. We merken dat het kerkbezoek nog niet terug is op het oude niveau, van voor de coronaperiode. Dat is jammer, maar ook wel begrijpelijk als het om ouderen en gemeenteleden met een kwetsbare gezondheid gaat. Maar op dat gebied was er ook iets positiefs te melden: verschillende mensen uit het dorp, die anders weinig of

niet in de kerk kwamen, blijken nu mee te kijken via de beeldverbinding. We heten hen van harte welkom.

Vertrouwenspersoon

In onze harder wordende maatschappij is het nodig om mensen tegen elkaar te beschermen. Helaas gaan misstanden de kerk niet voorbij, en daarom is het ook voor ons nodig om voorzorgsmaatregelen te treffen tegen ongewenst gedrag. Daarom zijn wij bezig met het aanstellen van enkele vertrouwenspersonen. Let wel: we hebben geen concrete aanwijzingen voor problemen, maar we willen het graag voor zijn.

Mocht u in de gemeente onverhoopt tegen ongewenst gedrag aanlopen, dan kunt u bij de vertrouwenspersonen aankloppen. In de loop van het najaar hopen we de regeling klaar te hebben en bekend te kunnen maken wie deze rol op zich zullen nemen.

Beeld en geluid in de kerk

Het inregelen van de nieuwe beeld- en geluidsinstallatie in de kerk blijkt helaas moeilijker dan wij voorzien hadden. We krijgen regelmatig opmerkingen van gemeenteleden dat het geluid te zacht of vervormd is. We kunnen niet anders dan erkennen dat dit inderdaad aan de hand is. Het vinden van de juiste balans tussen voldoende volume en te veel volume blijkt moeilijk te zijn. Er moet voldoende volume geproduceerd worden om het gesprokene goed te kunnen verstaan, echter te veel volume geeft galm wat de verstaanbaarheid, zeker voor ouderen, weer niet ten goede komt. Daarbij verandert de galm in de kerk steeds afhankelijk van het aantal aanwezige gemeenteleden: hoe minder mensen hoe meer galm. Indirect is dit dus een oproep om toch vooral naar de kerk te komen om gezamenlijk onze diensten te vieren.

We doen ons uiterste best om de zaak in orde te krijgen, maar we kunnen maar één wijziging per keer uittesten en dan het resultaat afwachten, voordat een nieuwe stap genomen kan worden. Het vraagt dus tijd en

wij kunnen niet anders dan u vragen om geduld. Het heeft onze volle aandacht.

Aankomende activiteiten

In de komende tijd kunt u de volgende activiteiten verwachten:

- 30 aug. t/m 1 sept. Vakantie Bijbel Week met timmerdorp. 4 sept. Afsluitdienst VBW.

- 10 sept. Open monumentendag, samen met Het Spijker met als thema de gebrandschilderde ramen in beide gebouwen.

- 16 - 18 sept. Startweekend winterwerk. Op 18 sept. hopen we een openluchtdienst te houden, maar door groot onderhoud is het voetbalveld waarschijnlijk niet beschikbaar. We proberen zo nodig een alternatieve locatie te vinden.

- 25 sept. Evangelisatiedienst in de tent op de Wiellaag (voor Huis Brakel).

- En daarna natuurlijk de start van alle gemeente-activiteiten. Bid u mee, dat het winterwerk en de erediensten dit jaar normaal doorgang kunnen vinden, en dat er geen coronaepidemie of andere verstoringen zullen zijn?

Kerkhistorie: De Classis

In de laatste nieuwsbrief van het seizoen hoort ook een wat luchtiger stukje. Dit keer nemen we de Classis eens bij de kop, officieel de Classicale Vergadering geheten. De Classis is het regionale bestuursorgaan van de kerk, tussen de plaatselijke kerken en de landelijke synode in. Tot voor kort viel Brakel onder de Classis Bommel, maar enkele jaren terug is er een reorganisatie geweest en is het aantal classes in het land teruggebracht van 75 naar 11. We vallen nu onder de Classis Gelderland Zuid en Oost. Die reorganisatie was nodig omdat in de huidige tijd met z'n moderne communicatiemiddelen 75 classes veel te veel waren. Maar nu zijn de classes wel erg groot geworden en staan zij op een grote afstand van de plaatselijke gemeenten. Hoewel: er was ook een tijd dat we bij de Classis Nijmegen hoorden. Die grote classes zijn dus niet iets nieuws. Laten we eens in de historie duiken.

In de tijd van de Reformatie waren de classes van groot belang voor de opbouw van de Gereformeerde Kerk, zoals de protestantse kerk toen heette. We praten nu over de periode tussen 1572, toen de stad Zaltbommel overging naar de Reformatie, en 1620, de nasleep van de remonstrantse en contra-remonstrantse twisten. Zaltbommel was dan wel overgegaan naar de Reformatie, de omliggende dorpen en het platteland bleven nog lang Rooms-Katholiek - en ook oorlogsgebied. Pas in 1602 waren de Spanjaarden zo ver teruggedrongen dat er in de Bommelerwaard weer een normaal overheidsbestuur opgezet kon worden. Toen kon ook de Reformatie doorgezet worden. Eerst vielen de gemeenten in de

Bommelerwaard onder de classis Nijmegen. In 1606 waren er voldoende protestantse kerken om 'Nijmegen' te splitsen en een classis Tiel/Bommel te vormen. Toen de Reformatie vorderde, in 1614, werd Bommel afgesplitst van Tiel en vormde het een zelfstandige classis.

In de eerste periode was een belangrijke taak voor de classes om predikanten op te leiden en aan te stellen in de gemeenten. Dat viel nog niet mee, want universitair opgeleide predikanten waren er nog nauwelijks. De oplossing kwam van ongedachte zijde: door de Reformatie waren veel pastoors brodeloos geworden en velen van hen waren bereid om zich om te laten scholen tot predikant. Die omscholing hield voornamelijk in dat ze de Heidelbergse Catechismus en de Nederlandse Geloofsbelijdenis moesten leren en een aantal Rooms-Katholieke gebruiken en opvattingen moesten afzweren.

De classis werd praktisch in zijn geheel 'gerund' door de predikanten van de aangesloten gemeenten. Omdat er nog nauwelijks functionerende kerkenraden waren moest de classis zich veelal bezig houden met de besognes van de plaatselijke gemeenten. Zo was het beroepingswerk de verantwoordelijkheid van de classis. Vervelend voor de classis was echter, dat de plaatselijke adellijke heer een dikke vinger in de pap had. Hij had namelijk vanouds het recht om een pastoor aan te stellen, en na de Reformatie een predikant. De adel liet zich dat recht niet zomaar ontnemen en de classis moest veelal een nederig verzoek bij hem indienen om een bepaalde predikant te mogen beroepen. Soms ook stelde de heer tegen de wil van de classis zelf een predikant aan. Dat gebeurde bijvoorbeeld in 1619 in Haaften, waar Ds. Boltius werd aangesteld, een man die volgens de classis-notulen een reputatie had van "grootte onvreedtsamheyt."

Een grote opgave voor de classes waren de remonstrantse en contra-remonstrantse twisten, die vanaf 1608 ons land verscheurden en die uiteindelijk in 1618-1619 beslecht werden op de Synode van Dordrecht. Die twisten gingen over de uitverkiezingsleer. De remonstranten vonden, kort gezegd, dat God mensen uitkoos om hun geloof. De contra-remonstranten waren het daar niet mee eens en vonden dat God mensen helemaal zelfstandig uitkoos, 'zonder aanzien des geloofs.' Dit theologische meningsverschil groeide uit tot een conflict, dat niet alleen de kerk, maar ook het landsbestuur verdeelde. Zo kwamen bijvoorbeeld prins Maurits en raadspensionaris Johan van Oldenbarneveldt tegenover elkaar te staan. Die laatste werd

uiteindelijk onthoofd. Ook Hugo de Groot was betrokken in het conflict en zat gevangen op Loevestein. Over zijn escapade hoef ik hier niet uit te weiden.

Vanaf 1610 stuurde men aan op het houden van een landelijke synode over dit conflict. De afgevaardigden naar de landelijke synode werden gekozen door de provinciale synode, en de afgevaardigden naar de provinciale synode werden op hun beurt geleverd door de classes. Gelderland had in die tijd vijf classes, waarvan er drie contra-remonstrants waren en twee remonstrants. Tiel/Bommel was remonstrants. De splitsing van Tiel/Bommel in 1614, die overigens al in de pen zat, kwam voor de remonstranten goed uit: door die splitsing kregen ze ineens drie classes en stonden ze in de provinciale synode gelijk met de contra-remonstranten. Een jaar later ontstond er echter een conflict in de classis Tiel dat zo hoog oplaaide, dat deze classis uiteenviel in een remonstrantse en een contra-remonstrantse classis. De contra-remonstrantse classis wist bij de Gelderse synode erkenning te krijgen als de 'echte' Classis Tiel en uiteindelijk stonden de remonstranten daardoor op de provinciale synode buiten spel. Eenzelfde lot was hen beschoren op de landelijke synode in Dordrecht. Hun theologische stellingname werd daar veroordeeld en het remonstrantisme werd illegaal verklaard. Voor de plaatselijke gemeenten betekende dit dat de remonstrantse predikanten werden afgezet.

De sporen van deze twist vinden we nog terug in onze belijdenisgeschriften. Eén van onze belijdenisgeschriften is de Dordtse Leerregels, ook wel bekend onder de naam De Vijf Artikelen tegen de Remonstranten. Dit geschrift, de naam zegt het al, is opgesteld op de Synode van Dordrecht. Het is best een moeilijk geschrift en bij lezing denk je soms: 'waar gaat dit over.' Toch zit er één aspect in waar we, denk ik, met z'n allen blij mee zijn: het belijdt onvoorwaardelijk dat het heil van God komt, en dat dit heil sterker is dan al onze menselijke zonden en verkeerdheden. God krijgt zo alle eer.

Tenslotte

U leest het: we zijn erg druk met kerk-zijn. Dat hoort natuurlijk ook wel een beetje bij een vitale gemeente, en bij onszelf. Maar denken we er ook aan om op zijn tijd de stilte op te zoeken voor gebed en Bijbellezing? De vakantie is daar een goede tijd voor. Ga met God.

Uw kerkenraad